Μήνυμα του Αγιωτάτου Πατριάρχη Μόσχας Κυρίλλου εξ αφορμής της 75ης επετείου του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων του Πατριαρχείου Μόσχας

Ο Αγιώτατος Πατριάρχης Μόσχας και Πασών των Ρωσσιών συνεχάρη τον μητροπολίτη Βολοκολάμσκ Ιλαρίωνα και τους συνεργάτες του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων (ΤΕΕΣ) του Πατριαρχείου Μόσχας εξ αφορμής της 75ης επετείου από της ιδρύσεως αυτού του συνοδικού θεσμού.

Σεβασμιώτατοι, αξιότιμοι συνεργάτες του Τμήματος, αγαπητοί αδελφοί και αδελφές,

Χριστός Ανέστη!

Σας προσφωνώ όλους σας με αυτά τα χαροποιά λόγια και συγχαίρω τον μητροπολίτη Βολοκολάμσκ Ιλαρίωνα και τους συνεργάτες του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων (ΤΕΕΣ) εξ αφορμής της 75ης επετείου από της ιδρύσεως αυτού του παλαιότατου συνοδικού θεσμού της

Ρωσικής Ορθοδόξου Εκκλησίας.

Το μακρινό 1946, όταν για ένα σύντομο διάστημα άλλαξε η κεντρική πολιτική της άθεης κυβέρνησης έναντι των θρησκευτικών οργανώσεων, προέκυψε η ευκαιρία στην Εκκλησία να δημιουργήσει μια τέτοια διοικητική δομή, διά της οποίας θα μπορούσε να διεκπεραιώνει τη σχέση της με τον έξω κόσμο. Κανείς ούτε να φαντασθεί δεν θα μπορούσε τότε ποιο ρόλο θα διαδραμάτιζε το Τμήμα εφεξής στη ζωή της Εκκλησίας.

Τα τρία τέταρτα του αιώνα, που μεσολάβησαν, η κοινωνία και το κράτος μας άλλαξαν ταχύτατα και πολλαπλώς. Και σε όλο αυτό το διάστημα το Τμήμα υπεραμυνόταν των εκκλησιαστικών ορίων, διαδραμάτιζε ένα σημαίνοντα ρόλο στη διαμόρφωση των σχέσεων της Εκκλησίας μας με τις Αρχές και την κοινή γνώμη των χωρών κανονικής ευθύνης της, με τις ηγεσίες άλλων χωρών, με τους συμπατριώτες στο εξωτερικό, με τις κατά τόπους Ορθόδοξες Εκκλησίες και με τον ετερόδοξο κόσμο, καθώς και με εκπροσώπους άλλων θρησκειών. Αναπτύχθηκαν μορφές δραστηριότητας του Τμήματος, αυξήθηκε ο αριθμός των εργαζομένων του, αλλά ο σκοπός παρέμεινε ο ίδιος. Το Τμήμα ασκούσε και ασκεί τη διακονία του χάριν οικοδομής του Σώματος του Χριστού (Εφ. 4.12). Και τούτο δεν είναι απλώς μια μεταφορά. Η διαφύλαξη και η εδραίωση της ενότητας της Αγίας Καθολικής και Αποστολικής Εκκλησίας, η υπεράσπιση των κανονικών θεσπίων της και της άμωμης ορθόδοξης διδασκαλίας της πίστεως ήσαν πάντοτε και παραμένουν προτεραιότητες του Τμήματος.

Σχεδόν είκοσι χρόνια εργάσθηκα ο ίδιος στο ΤΕΕΣ από τη θέση του προέδρου του, ενώ η συμμετοχή μου στη δράση της Ρωσικής Εκκλησίας στο εξωτερικό άρχισε πριν από μισό και πλέον αιώνα, από το 1968. Μπορώ με βεβαιότητα να πω ότι το Τμήμα Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων έχει στρατηγική σημασία για το πλήρωμα της Ρωσικής Εκκλησίας. Ο κορυφαίος ρόλος του στη νεότερη ιστορία της Εκκλησίας μας, στην αναγέννησή της, είναι ανεκτίμητος.

Η μαρτυρία στον κόσμο περί της ευαγγελικής αλήθειας και η διαφύλαξη της αποστολικής πίστεως ποτέ δεν ήταν εύκολη υπόθεση. Οι χριστιανοί οφείλουν να αποφεύγουν δύο ακρότητες. Από τη μια, να μην συντάσσονται με το πνεύμα του κόσμου τούτου, ώστε τελικά να μην υποταχθούν σε αυτό. Από την άλλη, δεν πρέπει να αποτοιχίζονται από τον κόσμο, στον οποίο η Εκκλησία καλείται να κομίσει την χαρμόσυνη είδηση. Είναι ολέθριες για τον χριστιανισμό τόσο η αυτοαπομόνωση, όσο και ο συμφιλιωτισμός.

Ακόμη στην Παλαιά Διαθήκη κατά την περιγραφή των αξιωμάτων των υπηρετών του ναού των Ιεροσολύμων, οι οποίοι ήσαν απόγονοι της φυλής του Λευί, υποδεικνύεται ότι ορισμένοι εκ των λευιτών διορίσθηκαν για να υπηρετήσουν στις εξωτερικές υποθέσεις του οίκου του Θεού (Νεεμ. 11.16, Α΄ Παραλειπ. 26.29). Για την Εκκλησία της Καινής Διαθήκης η επικοινωνία με τον έξωθεν κόσμο είναι ένα ιδιαίτερο, αναπόσπαστο τμήμα της αποστολής.

Η μαρτυρία περί της Ορθοδοξίας προϋποθέτει μια σφαιρική προσέγγιση της ανθρώπινης ζωής, τόσο στην προσωπική, όσο και στην κοινωνική της διάσταση, ώστε να αναζητήσουν τον Κύριο οι υπόλοιποι άνθρωποι και όλοι οι λαοί (Πραξ. 15.17). Και σήμερα αυτή η μαρτυρία έγκειται όχι μόνο στο να μεταφέρουμε στις Αρχές διαφόρων χωρών την εκκλησιαστική αξιολόγηση των σύγχρονων τάσεων της παγκόσμιας εξελίξεως, είτε να καλούμε να αντιμετωπίζονται επιμελώς τα ιδιότυπα πνευματικά θεμέλια της ζωής κάθε λαού, τα οποία καθορίζουν την μορφή και την αυτοσυνειδησία τους, είτε να υψώνουμε τη φωνή μας κατά της διαδόσεως της αμαρτίας, υπερασπιζόμενοι την ύπαρξη στον κόσμο των απόλυτων ηθικών αξιών, αλλά ακόμη και στην ανάγκη να υπηρετούμε προς όφελος των ανθρώπων σε όλο τον κόσμο και για προς παραίνεσή τους (Ρωμ. 15.2).

Ενώνοντας τις προσπάθειές μας σε διάφορους τομείς αυτής της μαρτυρίας με άλλες χριστιανικές ομολογίες και μη χριστιανικές θρησκείες, ενθυμούμενοι τα λόγια του Σωτήρα «ὃς γὰρ οὐκ ἔστι καθ᾽ ὑμῶν, ὑπὲρ ὑμῶν ἐστιν» (Μκ. 9.40), η Εκκλησία μας ταυτοχρόνως επιδιώκει να φανερώσει την πνευματική δύναμη της αποστολικής πίστεως και της Ιεράς Παραδόσεως, τη διαδοχική σχέση, με τις οποίες διαφυλάσσει η αγία Ορθοδοξία. Αυτό το έργο είναι ιδιαιτέρως επίκαιρο τώρα, όταν οι χριστιανοί όλου του κόσμου καλούνται από κοινού να ανταποκριθούν στις περίπλοκες προκλήσεις της σύγχρονης εποχής. Και το σημαντικότερο είναι ότι ουδέποτε άλλαξε το περιεχόμενο αυτής της μαρτυρίας της Εκκλησίας μας. Αλλάζει μόνον ο χρόνος, γι᾽ αυτό και ο Απόστολος μάς υποδεικνύει ξεχωριστά ότι τους έξω πρέπει να αντιμετωπίζουμε με σύνεση, *τὸν καιρὸν ἐξαγοραζόμενοι* (Κολ. 4.5). Η απαραίτητη σύνεση εκφράζεται στην ικανότητα του χριστιανού να συμμορφώνεται με τις επίκαιρες περιστάσεις. Είναι ευχάριστο ότι αυτόν τον βασικό κανόνα πάντοτε επιδιώκουν να ακολουθούν τα στελέχη του Τμήματος στην διεκπεραίωση της αποστολής τους και βοηθώντας εκατομμύρια ανθρώπους να γνωρίσουν την αλήθεια της Ορθοδοξίας.

Με ευγνωμοσύνη αναπολώ τους προγενέστερους επικεφαλής του ΤΕΕΣ. Ιδίως θα ήθελα να εξάρω τους πρώτους εξ αυτών, οι οποίοι με τους αδιάκοπους θυσιαστικούς τους κόπους έθεσαν τα θεμέλια της σημερινής πολυδιάστατης και εκτεταμένης δράσεως του Τμήματος. Είναι ο ιδρυτής και πρώτος πρόεδρος του ΤΕΕΣ μητροπολίτης Κρουτίτσης και Κολόμνας Νικόλαος Γιαρουσέβιτς και ο διάδοχός του στο αξίωμα αυτό, μητροπολίτης Λένινγκραντ και Νόβγκοροντ Νικόδημος Ρότοφ. Αυτοί οι ιεράρχες δημιούργησαν εκείνο το Τμήμα, το οποίο ανέλαβε στη συνέχεια ένα όχι εύκολο φορτίο οικοδομήσεως των σχέσεων Εκκλησίας-Πολιτείας και Εκκλησίας-Κοινωνίας. Δεν μπορούμε παρά να ενθυμηθούμε τους συνεχιστές των έργων τους: τον εν ζωή μητροπολίτη Ιουβενάλιο Πογιαρκόφ και τον προσφάτως εκδημήσαντα μητροπολίτη Φιλάρετο Βαχρομέγεφ, οι οποίοι προσέφεραν τα μάλα στην ενίσχυση της χριστιανικής αλληλεγγύης, της κοινωνικής δικαιοσύνης, των σχέσεων καλής γειτονιάς μεταξύ των λαών.

Ιδιαίτερη δοκιμασία υπέστη η Εκκλησία μας τη στιγμή της καταρρεύσεως της Σοβιετικής Ενώσεως, της διαλύσεως των παγίων κοινωνικών σχέσεων, που προκάλεσαν διχασμούς και διαιρέσεις. Ακριβώς εκείνο το δυσχερέστατο χρονικό διάστημα της πολιτικής και κρατικής καμπής έτυχε η θητεία μου ως προέδρου του Τμήματος. Αναπολώντας εκείνα τα χρόνια, διαπιστώνω για άλλη μια φορά ότι καταφέραμε να ανταπεξέλθουμε, διαφυλάττοντας την ακεραιότητα της Εκκλησίας μας με το έλεος του Θεού, χάριν των προσευχητικών πρεσβειών υπέρ της γης μας της χορείας των νεομαρτύρων και ομολογητών της Ρωσικής Εκκλησίας, χάριν της πίστεως των ανθρώπων και της ευθύνης αυτών για τις τύχες των επερχόμενων γενιών.

Εν τούτοις και σήμερα δεν είναι καιρός μόνον εκκλησιαστικής αναγεννήσεως, αλλά και νέων προκλήσεων. Ανάμεσά τους η πλέον καίρια και φλέγουσα είναι το σχίσμα στην παγκόσμια Ορθοδοξία, που προκάλεσε το Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως και η εξ αυτού ανάγκη επιπρόσθετων προσπαθειών προς υπεράσπιση της ακεραιότητας της Εκκλησίας μας. Η παρέμβαση των πολιτικών στις εκκλησιαστικές υποθέσεις, που είδαμε στην Ουκρανία, η προσπάθεια διαλύσεως της ενότητας της Ρωσικής Εκκλησίας προς όφελος γεωπολιτικών σχεδιασμών και συγκυριακών κερδών αποτελεί έγκλημα ενώπιον του λαού, ενώπιον των επερχόμενων γενεών. Άλλωστε, αυτή η ενότητα είναι ένα ιστορικό γεγονός, ένα σπουδαιότατο και αναπόσπαστο τμήμα της πνευματικής και της πολιτισμικής κοινότητας των αδελφών μας λαών, Ρώσων, Ουκρανών, Λευκορώσων, Μολδαβών, Λετονών, Εσθονών και πολλών άλλων.

Άκρως απαραίτητη σήμερα τυγχάνει η δράση για την προστασία των διωκόμενων χριστιανών σε όλο τον κόσμο και πρωτίστως στη Μέση Ανατολή και την Αφρική. Είμαι πεπεισμένος ότι η Ρωσική Εκκλησία σε συνεργασία με άλλες χριστιανικές ομολογίες και θρησκευτικές κοινότητες θα υψώνει και στο εξής τη φωνή της υπέρ των υπό δίωξη χριστιανών, τόσο μέσα από τον διάλογο με πολιτικούς, θρησκευτικούς και κοινωνικούς ηγέτες, όσο και στο πεδίο των κάθε μορφής διεθνών κρατικών και κοινωνικών οργανισμών, υπενθυμίζοντας στον κόσμο την πραγματική θέση των βασανισμένων αδελφών μας.

Μεταξύ των προτεραιοτήτων, που στέκουν σήμερα ενώπιον της Εκκλησίας μας στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων δεν μπορώ παρά να αναφέρω τις εξής:

· η υπεράσπιση των ευαγγελικών αξιών στο παγκόσμιο πολιτιστικό πεδίο,

· οι προσπάθειες για την υπερκέραση των διαιρέσεων, που προέκυψαν στην οικογένεια των Ορθοδόξων Εκκλησιών,

· η περαιτέρω επιτυχής ανάπτυξη σχέσεων με χριστιανικές κοινότητες σε όλο τον κόσμο, από όπου ξεκίνησε κάποτε η ιστορία του Τμήματος και αποτελεί σήμερα ένα σπουδαίο και δυναμικό μέρος του έργου του,

· η ενεργός συμμετοχή στη δράση των διαχριστιανικών οργανώσεων, πράγμα απαραίτητο για να μεταφέρουμε τη θέση μας στην ευρεία διεθνή κοινή γνώμη,

· ο συντονισμός των από κοινού με το κράτος πρωτοβουλιών, που αποβλέπουν στην υποστήριξη των συμπατριωτών, οι οποίοι διαβιούν στο εξωτερικό,

· η ενοποίηση των κοινών με άλλες θρησκευτικές κοινότητες προσπαθειών για την υπεράσπιση της ηθικής διαστάσεως της κοινωνικής ζωής,

· η συμμετοχή στους διαλόγους της κοινωνίας των πολιτών, που αναδείχθηκε ως μια από τις νεότερες κατευθύνσεις της εξωτερικής διακονίας της Ρωσικής Ορθοδόξου Εκκλησίας.

Η ανάγκη αντιμετωπίσεως ποικίλων στόχων στον διεθνή τομέα ωθεί το Τμήμα να παραμένει πολυλειτουργικός και αποτελεσματικός εκκλησιαστικός μηχανισμός, και παραλλήλως να επιταχύνει το έργο του, βελτιώνοντας την ποιότητά του, αναζητώντας νέες μορφές και μεθόδους της μαρτυρίας, προκειμένου να πορεύεται την *ὁδὸν πρόσφατον καὶ ζῶσαν* (Εβρ. 10.20), ώστε να αντιδρά γρήγορα και κατάλληλα στις προκλήσεις της εποχής, να αναζητά πρωτότυπες προσεγγίσεις, να ορίζει σαφείς προτεραιότητες, να ανοίγει νέες προοπτικές, να βρίσκει νέες ευκαιρίες. Κάθε εποχή απαιτεί ειδική αφιέρωση. Εύχομαι να δώσει ο Θεός, ώστε η σημερινή γενιά των συνεργατών του Τμήματος να ανταπεξέρχεται με τις σημερινές προκλήσεις με όχι λιγότερη επιτυχία από ό,τι οι προγενέστερες γενιές.

Το Τμήμα Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων, οι άνθρωποι, οι οποίοι εργάζονται σε αυτό, είναι πάντοτε προσφιλείς για την καρδιά μου, ενώ η ημερήσια διάταξη αυτού του ιδρύματος κατέχει σημαντική θέση στην ιδική μου ημερήσια διάταξη. Με ικανοποίηση διαπιστώνω ότι η ποιότητα του έργου του Τμήματος αυξάνει συνεχώς. Εξαίρω τη βοήθεια, που λαμβάνω από το ΤΕΕΣ στην άσκηση της Πατριαρχικής μου διακονίας. Είμαι ευγνώμων σε όσους εργάσθηκαν και εργάζονται σήμερα στον τομέα της εξωτερικής εκκλησιαστικής δραστηριότητας: τους ιεράρχες, τους θεολόγους, το εκκλησιαστικό προσωπικό. *Ὁ κόπος ὑμῶν οὐκ ἔστι κενὸς ἐν Κυρίῳ* (Α᾽ Κορ. 15.58) και η συμβολή σας στην οικοδομή της Εκκλησίας μας και στην υπεράσπιση των ορίων της είναι ανεκτίμητη.

Κλείνοντας το παρόν θα ήθελα να εκφράσω την πεποίθηση ότι το Τμήμα Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων θα φέρει άφθονους καρπούς στον Κύριο και εφεξής.

Σας εύχομαι, αγαπητέ Δέσποτα, όπως και σε όλους τους εργαζομένους του Τμήματος, ο Θεός να Σας ενδυναμώνει στην άσκηση της όχι εύκολης διακονίας σας. Να παραμείνετε και περαιτέρω πιστοί οικοδόμοι της εκκλησιαστικής ζωής, αφοσιωμένοι στρατιώτες του Χριστού, ενθυμούμενοι ότι ο λόγος και το κήρυγμά μας δεν πείθουν με τα λόγια της ανθρώπινης σοφίας, αλλά *ἐν ἀποδείξει Πνεύματος καὶ δυνάμεως* (Α΄ Κορ. 2.4).

Επικαλούμαι εφ᾽ υμάς και επί των έργων Σας την ευλογία του Αναστάντος Κυρίου.

+ ο Μόσχας και Πασών των Ρωσσιών

Κύριλλος

Μια πηγή: https://mospat.ru/gr/news/87352/